

ČESTNÝ PŘEDSEDA OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ BORELIOZA.CZ PAVEL MARVAN UPOZORŇUJE: Názor, že boreliózu léčit netřeba, vede k tragédiím

■ Lidé si někdy stěžují, že lékař nevěnoval pozornost jejich potížím po kousnutí klíštěte. Vaše občanské sdružení Borelioza.cz vzniklo kvůli informování o lymbské borelióze a možnostech léčby. Myslíte si, že lékaři tuto nemoc podceňují?

Stává se to poměrně často. V našem diskusním fóru takových případů najdete stovky. Důvodem bývá povrchní znalost a z toho plynoucí podceňování nemoci. My na tuto situaci dlouho upozorňujeme, zejména vedení Společnosti infekčního lékařství (SIL). Psali jsme proto už i ministroví zdravotnictví.

■ Jak reagovalo vedení lékařské společnosti?

Že naše stížnosti jsou neopravené, řečeno jejich slovy – infektologové už léčili a vyléčili tisíce nemocných boreliózou. Tuto zásluhu jim nikdo nebere. Jenže další tisíce lidí s boreliózou nevléčily a neléčí. A o ty nám jde. Někteří neléčení pak skončí v psychiatrických ústavech.

■ Podle vás problém plyne z povrchní znalosti lékařů. To zní dost neuvěřitelně.

Mnoho lékařů studovalo v době, kdy se o borelióze ještě nic nevědělo. I dnes se o ní studenti dozví málo nebo nedostanou úplné

informace. Oficiálním vodítkem pro praktické lékaře by měl být tzv. Doporučený postup pro diagnózu a léčbu boreliózy, který vydala SIL. Ten obsahuje sice spoustu chyb, ale kdyby se lékaři drželi aspoň toho, nemohlo by se nikdy stát, že nakažený pacient s typickou červenou skvrnou nedostane okamžitě potřebnou antibiotickou léčbu. Chyby však nedělají pouze někteří praktičtí, či dětské lékaři. Mnohem tragičtější je, že z „nejvyšších lékařských kruhů“, myslím primáře, přednosty infekčních klinik, členy vedení SIL, zaznívají hlasy, že boreliózu léčit netřeba, neboť prý se vyléčí sama.

■ A nevléčí? Přece musí mít tvrzení něčím podloženo.

Pro lepší pochopení použiju srovnání s velmi podobnou nemocí, kterou zná asi každý – syfi-

lis. Borelióza a syfilis mají podobného původce, bakterii z kmenů spirochét, obě nemoci mají i velmi podobný průběh. U boreliózy se v místě nákazy (ale ne vždy) udělá červená skvrna, tzv. migrující erytém, u syfilidy vřed. Oba tyto kožní projevy spontánně odezní, i když nákaza není léčena. Zatímco u syfilidy si nikdo nedovolí říci, že nemoc je tím pádem vyléčena, u boreliózy se to stává často. A to je tragický omyl. Nákaza pouze někdy přejde do spící bezpříznakové formy, která může trvat roky. A když pak nemoc propukne, málokdo ji dá do souvislosti s dřívější nákazou klíštětem.

■ A co když nepropukne?

Propukne vždy, výjimkou jsou pouze případy, kdy člověk umře dřív, než stihne propuknout. Jenže příznaky jsou velice různorodé, někoho bolí klouby, někdo má psychické problémy. Borelie za dobu, kdy jakoby spí, proniknou do všech zákoutí lidského organismu, mohou poškodit důležité orgány včetně mozku. Když pak pacient přijde k lékaři, ten s největší pravděpodobností ani boreliózu nediodagnostikuje. Běžné testy nemusí ukázat nic a pacient se jeví spíše jako duševně nemocný, což může být i pravda, neboť ne-

léčená borelióza dokáže (stejně jako syfilis) způsobit rozklad osobnosti. Pacientovi je diagnostikována duševní nemoc a skončí na psychiatrii. A pro české infektology je to další případ dokazující samouzdravnou schopnost boreliózy.

■ Zdůrazňujete pro české?

Protože například němečtí lékaři ve svých směrnících berou rizika mnohem vážněji. A právě jejich postupy se naše občanské sdružení hodně inspiroje.

■ Tvrdil jste, že doporučený postup českých lékařů má spoustu chyb...

Nejen mnoho chyb, ale je podle mě i v rozporu se zákonem.

■ Můžete to vysvětlit?

Státní zdravotní ústav zpracoval vyhlášku upravující diagnostické postupy pro lymbskou boreliózu. Jde o normu, kterou je lékař povinen respektovat. Doporučený postup vydaný SIL ji nerespektuje. Vyhláška říká, že nejprve se provádí tzv. test ELISA, jehož výsledek se ve sporných klinických případech ověřuje podrobnějším testem Western blot. Zatímco Doporučený postup uvádí, že ELISA se ověřuje pouze při pozitivním výsledku. To je evidentní rozpor a důsledkem je spousta neodhalených borelióz.

O některých bodech postupu se jistě dá diskutovat, neboť jsou stále předmětem vědeckého bádání, ale některé chyby jsou evidentní. Například tvrzení, že borelióza nevede k úmrtí.

■ Na boreliózu se dá i umřít?

Pokud není léčena, či je špatně léčena, tak jistě. Německý spolkový statistický úřad již od roku 2004 uvádí každoročně jako příčinu úmrtí případy boreliózy. Nicméně platí, že nejčastější příčinou úmrtí pacientů s chronickou boreliózou je sebevražda. Fyzické utrpení kombinované s psychickými útrapami, kdy kvůli nemoci přijdete o práci, okolí nebo i lékaři vás mají za hypochondra, ne každý to vydrží.

■ Proč bych měl víc věřit vám laikům než lékařům?

Jak už jsem řekl, vycházíme zejména z doporučení Německé společnosti pro boreliózu, která sdružuje na 270 lékařů a vědců, včetně objevitele původce boreliózy Willyho Burgdorfera. V tomto oboru jsou němečtí lékaři světovou špičkou. My samozřejmě nikoho neléčíme, my šíříme informace, zkušenosti nemocných boreliózou. Díky nim už stovky lidí pochopily, co jim vlastně je a mohly pak požadovat léčbu, kterou jim zatím lékaři odírají.